

Kultamuna

Joutsenten reitti ry:n 10-vuotisjuhlajulkaisu

Sisältö

Mikä ihmeen LEADER?	2
Joutsenten reitti pähkinäkuoressa	2
Kymmenvuotistaipaleelta	3
EU-parlamentaarikko Siitonen onniteli Joutsenten reittiä uudelta ajattelulta	4
Hallitus 2009	4
Kulttuuriset hankkeet Koiramäen Konstit -kehittämissuunnitelmassa	5
Vuoden hankkeet	6
Miten epäoleellisesta voikin tulla kaikkein oleellisinta?	7
Tähtäimessä vientimarkkinat	8
Tukea yrityksen käynnistämiseen, kehittämiseen tai investointeihin	9
Potkua jalkahoitoon Punkalaitumella	9
Ensimmäinen hanke pyörii kuin lumipallo	10
Nuorten ääni kuuluu päätöksenteossa	11
Tukea yhdistyksille ja yhteisöille	12
Hämeenkyrössä vaalitaan F.E. Sillanpään kulttuuriperintöä	12
Kenelle kellot soivat?	13
Kansainvälisyys on myös vaikuttamista yhteisiin asioihin	14
Maaseudun nuoret maailmalle	14
Leader tutuksi Afrikassa	15
ELARDin puheenjohtajuus Suomelle 2012-2013?	15

Mikä ihmeen LEADER?

- Euroopan unionin maaseudun kehittämisen täsmätyökalu vuodesta 1991
- Ranskan kielen sanoista Liaisons Entre Actions de Developpement de L'Economie Rurale
- Vapaasti suomennettuna: ”Yhdyssiteet maaseudun talouden kehittämiseen tähtäävien toimien välillä”
- Avainsanoja: Alhaalta ylöspäin, paikallisuus, innovatiivisuus, yhteistyö, seudullisuus, siirrettävyys, kansainvälistyminen
- Joutsenten reitti ry on laatinut yhdessä asukkaiden kanssa Leader-ohjelman vuosille 2007-2013. Rahoitushaku on jatkuva ja julkista tukea on myönnettävissä 4,6 miljoonaa euroa (lisäksi yksityinen rahoitus 1,9 miljoonaa euroa).

Joutsenten reitti pähkinäkuoressa

Joutsenten reitti ry on vuonna 1999 perustettu maaseudun kehittämissuunnitelma, joka toteuttaa Euroopan Unionin Leader-toimintatapaa paikalliskehittämisen vahvistamiseksi. Kuluvalle rakennuskaudella 2007-13 vastaavia yhdistyksiä toimii Suomessa 56 ja ne kattavat koko maan. Yhdistyksen toimialueeseen kuuluvat Huittisten, Hämeenkyrön, Punkalaitumen ja Sastamalan kunnat Satakunnan ja Pirkanmaan rajaseudulta. Toimialuetta yhdistävät Kokemäenjoki sekä kulttuurin ja luovan toiminnan imago.

Kymmenen vuoden aikana Joutsenten reitti ry on hallinnoimiensa kehittämissuunnitelmien kautta käynnistänyt reilut 200 maaseudun kehittämishanketta. Hankkeiden yhteisenä tavoitteena on maaseudun elinvoiman ja elämänlaadun parantaminen. Tavoitteeseen pyritään tukemalla yhteisöllisyyttä ja uusien työpaikkojen ja palveluiden muodostumista sekä lisäämällä toimialueen vetovoimaa. Hankkeita toteuttavat toimialueen yritykset, yhdistykset, kunnat ja muut yhteisöt. Hankkeiden valinnan tekee hakemusten perusteella Joutsenten reitti ry:n hallitus.

Ohjelmahoitus on kymmenen vuoden aikana ollut noin seitsemän miljoonaa euroa, jossa on mukana yksityisten hankkeiden rahoitusosuus. Julkisten rahoittajien EU:n, maa- ja metsätalousministeriön ja toimialueen kuntien osuus on ollut kaksi kolmannesta.

Kansainvälisyys on Joutsenten reitti ry:n toiminnan erityispiirre. Yhdistys on vaikuttanut vahvasti sekä alueensa toimijoiden kansainvälistymiseen että maaseudun kehittämisen edunvalvontaan mm. EU:n reilun kahdentuhannen Leader-ryhmän kattojärjestössä ELARDissa. Vuosien varrella myös asiantuntijatehtävät suomalaisten maaseutukehitysmallien levittämiseksi ovat tulleet tutuiksi esimerkiksi EU:n uusissa jäsenmaissa, Venäjällä ja eteläisessä Afrikassa.

Lisätietoja:
<http://www.joutsentenreitti.fi>

Kymmenvuotis- taipaleelta

Maaliskuussa 2009 tuli kuluneeksi kymmenen vuotta siitä, kun kehittämissyhdystys Joutsenten reitti ry:n perustava kokous pidettiin silloisen Äetsän kunnan seurantalosta Heimolassa. Paikalla oli tuolloin lähes sata maaseudun kehittämisestä kiinnostunutta osanottajaa, jotka yksimielisesti allekirjoittivat yhdistyksen perustamisasiakirjan.

Perustavaa kokousta oli edeltänyt monia neuvotteluja erilaisista aluevaihtoehdoista. Lopulta toiminta-alueeksi kiteytyi Satakunnan ja Pirkanmaan rajalla kahdeksan kunnan alue. Nyt alue on lähes sama, ainoastaan entinen Viljakkalan kunta on siirtynyt pois toimintaryhmän alueesta. Kuntien lukumäärä on kuitenkin kuntaliitosten myötä supistunut neljään.

Perustamisen jälkeen alkoi tiivis kehittämissuunnitelman laadinta. Ensimmäisen ohjelma ”Tavoitteena elämän laatu uutta toimintakulttuuria ja toimeentuloa luomalla” laadittiin Leader III -ohjelman mukaiseksi. Se ei kuitenkaan päässyt niiden 20 ohjelman joukkoon, jotka rahoitettiin Leader-ohjelmasta. Tästä syystä ohjelma muokattiin alueellisen maaseutuohjelman mukaiseksi, ja ALMA-ohjelman mukainen rahoitussopimus Pirkanmaan TE-keskuksen kanssa allekirjoitettiin 17.5.2001.

Ensimmäiset rahoituspuollot tehtiin kesäkuussa 2001, puolitoista vuotta ohjelmakauden alkamisen jälkeen. Alueen kunnat suhtautuivat myönteisesti ohjelman kuntarahoituksen, vaikka työtä jouduttiinkin tekemään, jotta paikallisen omaehtoisen kehittämistyön ideologia saatiin iskostettua myös kunnallisten päätöksentekijöiden mieliin. Yhdistyksen toisen eli ”Koiramäen Konstit” -kehittämissuunnitelman kuntarahoitus oli jo huomattavasti helpompi saada.

Ensimmäisen ohjelman mukaista rahoitusta haki 166 hakijaa, joista 138 sai myönteisen päätöksen. Kokonaisrahoitus oli noin 3,5 miljoonaa euroa, josta kylätoimintaan suuntautui 35 prosenttia, työllisyyden edistämiseen 21, matkailuun 20, kansainvälistymiseen kymmenen, ympäristöhoitoon yhdeksän, kulttuuriin neljä

ja nuorten hyvinvointiin kaksi prosenttia.

Ongelmiksi koettiin TE-keskuksen toiminnan hitaus sekä erilaiset tulkinnat määräraha-kehysten seurannassa, jonka tuloksena moni Joutsenten reitin puoltama hanke jäi ohjelmakauden lopussa ilman rahoitusta. Myös nykyisen ohjelmakaudelle on ollut tyypillistä päätösten pitkät viiveet ja erittäin pikkutarkka hankebyrokratia.

Nykyinen kehittämissuunnitelma ”Koiramäen Konstit” on laadittu vuosille 2007 – 2013, ja sen rahoituskehys on noin 6,5 miljoonaa euroa. Uutena rahoitusmuotona on yritystuet mikroyrityksille. Hakeuksia on käsitelty lähes sata, joista huomattava osa on yritystukihakemuksia. Merkittävää on yhteistyön tiivistyminen kunnallisen elinkeinotoimen kanssa sekä yritysasiakkaiden lisääntyminen.

Kansainvälisyystoiminnassa Joutsenten reitti ry on kärkipäässä maamme toimintaryhmistä.

Voidaan todeta, että Joutsenten reitti ry on lunastanut paikkansa merkittävänä maaseudun kehittäjänä Lounais-Pirkanmaan ja Kaakkois-Satakunnan alueella. Tästä on lausuttava kiitokset yhdistyksen alusta asti toiminnanjohtajana toimineelle Petri Rinteelle ja muulle henkilöstölle sekä aktiivisille hallituksille kautta historian ja erityisesti opetusneuvos Kauno Perkiömäelle, pitkäaikaiselle edeltäjällemme hallituksen puheenjohtajana.

Vaikka saavutettuihin tuloksiin voidaan olla tyytyväisiä, on mietittävä, mikä on paikallisen kehittämistyön asema ja painoarvo tulevaisuudessa. Lisääntyvä byrokratia on jopa EU:n asiasta vastaavien päättäjien mielestä Leaderin suurin ongelma. Asian tiedostamisesta huolimatta mikään ei tunnu muuttuvan.

Maaseudun rakennemuutoksen takia paikallista omaehtoista kehittämistyötä olisi tehtävä jatkuvasti enemmän. Kun samanaikaisesti potentiaalisten toimijoiden

Ministeri Sirkka-Liisa Anttila allekirjoitti yhteistyösopimuksen Joutsenten reitti ry:n Koiramäen Konstit 2007-13 -ohjelman toteuttamisesta elokuussa 2007.

määrä maaseudulla vähenee, meillä ei ole varaa toiminnan monimutkaisuuden takia karkoittaa yhtään kehittäjää tai yritystä pois kehittämistoiminnan piiristä. Byrokratian vähentäminen on päättäjille todellinen haaste, jonka onnistumisesta paljon riippuu se, onko toimintaryhmien rahoitustoiminnalla tulevaisuudessa asiakkaita. Rahoituksen merkittävyyttä olisi parannettava tukiprosentteja nostamalla ja määräraha-kehäksi kasvattamalla. Myös maaseudun toimijoiden yhteistyötä ja verkottumista on parannettava työnjakoa selkiyttämällä ja päällekkäisiä toimintoja vähentämällä. Hyvänä foorumina tässä asiassa toimii yhteistyö Suomen Kylätoiminta ry:n ja maakunnallisten kylien yhteenliittymien kanssa. Yhdistyksen ensimmäisen vuosikymmenen taittuessa historiaan esitän parhaat kiitokset yhteistyöstä kaikille yhteistyökumppaneillemme, erityisesti Pirkanmaan ja myös Satakunnan TE-keskuksille sekä kaikille hanketoiminnan piirissä toimineille.

*Paavo Törmälä
puheenjohtaja*

EU-parlamentaarikko Siitonen onnitteli Joutsenten reittiä uudenlaisesta ajattelusta

Joutsenten reitti ry vietti 10-vuotisjuh- lansa Hämeenkyrön Heiskalla maalisi- kuussa 2009. Juhlapuheen EU-parla- mentista välitti kaupunkipoliitikkona tunnettu Eva-Riitta Siitonen. Hän kiitti yhdistystä uudenlaisesta ajattelusta, joka voidaan kiteyttää ”think globally, act locally” -fraasiin.

Paikallistason pienyhteisöistä lähtee Siitosen mukaan myös taloustaantumana selättäminen, vaikka esimerkiksi EU:n el-

vytyspaketeilla kehitystä voidaan myös ylhäältä päin jouduttaa.

Siitonen korosti puheessaan verkostoissa toimimisen ja mahdollisuuksien näkemisen tärkeyttä. Kattavien tietoliikenneyhteyksien ansiosta Suomen maaseutu ja kaupungit muodostavat nykyisin tiiviin, tasa-arvoisen verkon, jossa millään yhteisöllä, ei edes Helsingillä, ole enää ”pääkonttoriasemaa”. Maamme syrjäisen maaseudun valtiksi Siitonen nostaisi si-

sävesien kalankasvatuksen, johon panostamalla voisi ruokkia puoli Eurooppaa. Esimerkiksi Pariisin ravintoloissa suomalainen järvikala on suurta, mutta harvinaista herkkua.

LEADER-toimintatapaa on kuluvalle rahastokaudella laajennettu juuri EU:n kalatalouspolitiikkaan, jonka sisällä Suomen järviolueet ovat harvoja esimerkkejä vesistöistä, joilla kalastuspainetta voitaisiin kestävästi lisätä.

Hallitus 2009

Pöydän ääressä vasemmalta:

Kaija Väre
Petri Rinne (siht)
Paavo Törmälä (pj)
Eero Mäki-Tanila
Kai Huovinen
Keijo Lakkinen
Tapani Kotaja

Portailla alhaalta ylöspäin:

Ossi Ojansivu
Susanne Hamari
Helena Hemilä
Risto Toiviainen

Kuvasta puuttuvat:

Anitta Hietaniemi,
Aki Mikkola
Tero Pohjanen

Edessä: Sir Arthurin kissarit Joutsenten reitin tukemalla, Mauri Kunnaksen tuotantoon perustuvalla Herra Hakkaraisen talolla Sastamalassa

Kulttuuriset hankkeet Koiramäen Konstit -kehittämishojjelmassa

- Pienillä rahoituksilla hyvä medianäkyvyys

Kulttuurilliset hankkeet Joutsenten reitti ry:n ohjelmassa edustavat vaatimatonta osaa hankkeitten kokonaismäärästä. Sillanpään Marssilaulu, kansanooppera Talvisodan tunnelmista, edusti esiselvityksellään pientä osaa niistä. Koiramäen konstit - kehittämisohjelman laatijat toteavat kuitenkin ohjelmassaan, että kaikista kehittämissankkeista juuri kulttuurihankkeilla saavutettiin paras näkyvyys valtakunnan kärkimedioissa.

Panostusta kulttuuriin?

Uskon, että mainitsemani Marssilaulu on entisestään lisäämässä tätä näkyvyyttä. Olisiko kulttuurin osuus kehittämisohjelmassa otettava uuteen arviointiin? Vai onko niin, että se on itsestään selvyys ja riittää, kun siitä silloin tällöin mainitaan? Koiramäen konstit kehittämisohjelman nimenä on mainio, mutta se saattaa hämähästyttää lukijaa, että kulttuurillisten hankkeitten rahoitus on ohjelmassa vain viisi prosenttia!

Mainitsemani prosenttiosuus on yhtä vaatimatonta myös peruskuntien talousarvioissa. Kuitenkin niidenkin myönteinen medianäkyvyys on niiden kulttuurillisissa tapahtumissa ja hankkeissa. Mitkä ovat esimerkiksi Sastamalan kaupungin taloudelliset panokset niiden kulttuurillisiin hankkeisiin, kuten Vanhan kirjan päiviin, Pyhän Olavin kirkkoon ja musiikkitapahtumiin? Entä Hämeenkyrön kunnan, joka ratsastaa Nobel-kirjailijallaan, kesäteatterillaan ja vähän kulttuurikunta-julistuksellaankin? Tosin viimeiseksi mainitusta ei juuri puhuta, koska se edellyttäisi myös

taloudellisia panostuksia. Valtuuston yksimielinen päätös kulttuurikunnaksi nimeämisestä ja lupaus taloudellisista panoksista asian eteenpäin viemisestä, on jäänyt kuolleeksi kirjaimiksi. Sivukylien koulujen lakkauttaminen ilman riittäviä perusteita sotii kunnan asukkaitten tasa-puolista kohtelua ja tasa-arvokysymyksiä vastaan, eikä voi olla kulttuurikunnan imagon mukaista. Entä muiden paikkakuntien panostukset?

Kolmas sektori kulttuurihankkeiden voimavarana

Joutsenten reitti ry:n alueen kulttuurilliset hankkeet ovat pääosin kolmannen sektorin toiminnan varassa. Alueen yhdistykset ja seurat ovat avainasemassa. Tulevaisuudessa niiden merkitys kasvaa, kun kuntien ja kaupunkien mahdollisuudet niiden taloudellisten tilanteiden vuoksi vähenevät, vaikkakin, kuten jo totesin, niiden kulttuurillisiin hankkeisiin kohdennetut taloudelliset panokset tuottavat parhaimmat tulokset.

Eräissä kunnissa asia on huomattu ja eräs päättäjä totesikin, ettei kunta saa millään muulla tavalla niin suurta myönteistä julkisuutta kuin tukemalla heidän vireää kulttuuritoimintaansa. Pienetkin taloudelliset panokset, kun ne kanavoidaan kolmannen sektorin toimintaan, tuottavat hyvän tuloksen. Mukana silloin on aina myös yhdistysten jäsenten tekemä talkootyö. Esimerkkinä käytettäköön Sillanpään Marssilaululle myönnettyä esiselvitysrhoitusta, johon myönnetty avustus tuotti moninkertaisen tuloksen.

Joutsenten reitti ry:n toimialue omaa ”vahvan ruokamullan”, kuten eräs arvostamani henkilö aikoinaan sanoi. Muihin toimintaryhmiin nähden kulttuurillinen perintö on Hämeenkyrön, Punkalaitumen, Sastamalan ja Huittisten alueille yliverstaista ja edellyttää toimintaryhmältäkin tulevaisuudessa entistä suurempia panostuksia. Kun kunnat ja kaupungit eivät ole tätä vahvuuttaan huomanneet, ottakoon Joutsenten reitti sen roolin!

Kauno Perkiömäki

Vuoden hankkeet

Joutsenten reitti ry:n hallitus on vuodesta 2004 alkaen palkinnut Vuoden hankkeen. Vuoden hankkeen valinnassa on kiinnitetty erityishuomiota hankkeen innovatiivisuuteen, kumppanuuteen ja yhteisöllisyyteen.

2004

Mouhijärveläisen Pukaran kyläyhdistys ry:n Tekemisen paikka -hankkeessa käynnistettiin työpajatoiminta vaikeasti työllistyneille Pukaran vanhalla koululla yhteistyössä työvoimaviranomaisten ja seurakunnan kanssa. Työpaja työllisti 12 henkilöä ja laajensi heidän sosiaalista verkostoaan.

Kokonaisbudjetti: 28 496€

Julkinen rahoitus: 75 %, Omarahoitus: 25 %

2005

Satakunnan käsi- ja taideteollisuus ry:n Kehä13-hankkeessa koottiin käsityöryittäjien verkosto koko Joutsenten reitin alueelta. Hanke edisti yhteismarkkinointia, etsi yhteisiä myyntikanavia, järjesti koulutusta ja loi edellytyksiä tuotekehitykselle. Hankkeeseen osallistui 13 käsityöryitystä Huittisista, Punkalaitumelta, Äetsästä ja Vammalasta tekstiilialalta korukivialalle. Yritysten tuotteisiin on helppo tutustua nettikaupassa osoitteessa <http://www.keha13.fi>. Hankkeen myötävaikutuksella yrityksiin syntyi kolme uutta työpaikkaa.

Kokonaisbudjetti: 57 000 €

Julkinen rahoitus: 75 %, Omarahoitus: 25 %

2006

Äetsän kunnan Pirkanmaan perinnerakentamisen taitokeskus Treeva -hankkeessa perustettiin maakunnallinen perinnerakentamisen tieto-, taito- ja materiaalikeskus Äetsään. Hanke koostui kehittämis- ja peruskorjausosioista ja oli jatkoa runsaasti kiinnostusta herättäneelle Pirkanmaan maakuntamuseon rakennusperinteen neuvontahankkeelle. Pirkanmaalla ei ennestään toiminut perinnerakentamiskeskusta. Keskuksen tarve todettiin muun muassa Pirkanmaan kulttuuriympäristöohjelmassa. Keskuksen päätoimia ovat neuvontatyö, rakennustarvikkeiden myynti ja kierrätys sekä kurssimuotoinen koulutustyö.

Kokonaisbudjetti: 81 187 €

Julkinen rahoitus: 90 %, Omarahoitus: 10 %

2007

Lantulan seudun kyläyhdistys ry:n Kylien parhaat käytännöt -hankkeessa kehitettiin uusia nuoriso- ja vanhustyömuotoja kyläyhdistyksen omistukseen siirtyneellä Lantulan koululla. Ikääntyvän väestön päivätoiminnan ja lasten iltapäiväkerhotoiminnan yhdistävät "perjantaituulahdukset" saivat hankkeen myötä hurjan suosion. Kahdensadan asukkaan kylältä vanhusten perjantailounaita järjestämään ilmoittautui 48 talkoolaista.

Lounastapaamisiin järjestetään yhteiskuljetus ja niihin osallistuu viikoittain 10-30 henkeä keski-ikänsä ollessa noin 80 vuotta. Hankkeen avulla kehitettiin myös koululaisryhmien luontoon perustuvaa leirikoulutoimintaa ja kylän tiedottamista.

Kokonaisbudjetti: 10 843 €

Julkinen rahoitus: 90 %, Omarahoitus: 10 %

Vuoden 2008 hankkeen toteuttajana palkittiin Hämeenkyrön Talviuimarit ry.

2008

Hämeenkyrön Talviuimarit ry:n Savusaunan ja laiturin rakentaminen -hankkeessa lisättiin Kyrösjärven Kauhtuan rannan palveluvalikoimaa nopeasti kasvaneen kysynnän tarpeisiin. Talviuintiharrastus on yhdistyksen aktiivisen toiminnan ansiosta saavuttanut Hämeenkyrössä lähes kansanliikkeen aseman. Vuonna 2009 ylittyi 10 000 saunojan raja ja yhdistys sai myös Pro Hämeenkyrö -palkinnon.

Kokonaisbudjetti: 42 432 €

Julkinen rahoitus: 40 %, Omarahoitus: 60 %

Miten epäoleellisesta voikin tulla kaikkein oleellisinta?

Hyvä hanke on uutta luova, innostava, innovatiivinen ja jää elämään myös hankkeajan jälkeen. Mutta miten toteutamme hankkeen, joka ei syö loppuun toteuttajaansa ja innostaa mukaan hankemaailmaan uudelleenkin?

Usein hankkeissa, Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa toteuttaessa, saa unohtaa maalaisjärjensä. On vain muistettava toteuttaa lain, asetusten ja muiden ohjeiden pikkutarkat pykälät, alistuttava byrokratialle ja odotettava kärsivällisesti, että hanke saa siunauksensa toteutukselle. Neuvoja tahollaan yrittää löytää itsestään jossain syvällä piilossa olevaa pikku byrokraatikkoo, kun vähäisenkin julkisen rahan osuus hankinnasta vaatii usein paksut pinot paperia hankkeen eri vaiheissa. Mutta sekä hakijan, hallinnoijan, että etenkin kansantalouden kannaltahan on hyvä asia, että hankkeet työllistävät! Vaarana kuitenkin on, että ilo hankkeesta häviää ja byrokratia valtaa sielun ja mielen. Silloin on hyvä turvautua vertaistukeen, vetää henkeä ja hakea ammattiapua.

Meitä hankkeiden kanssa hikoilevia ilahduttaa, että seuraavan kauden on sanottu yksinkertaistavan systeemiä (kuten jo tälläkin kaudella!) ja että ministeri Anttila on perustanut byrokratian purkuryhmän keventämään hankkeiden toteutusta! Toivomme, ettei jo ryhmän perustaminen lisää byrokratiaa. Kun hankkeissa on kyseessä yleensä raha, usein myös yhteiset rahat, on sen toteutukseen vaikea heittäytyä hurmioituneesti. Kuitenkin ihan itsensä kehittämisen kannalta suosittelun hankkeen hakua ja toteutusta. Ei ole päivää, jolloin ei kohtaisi haasteellista pohdintaa; kuuluuko hankkeen kulu ostopalveluihin, palkkakuluihin vai peräti muihin kuluihin. Ovatko kaikki logot ja allekirjoitukset oikeissa asennoissa ja sisältyykö

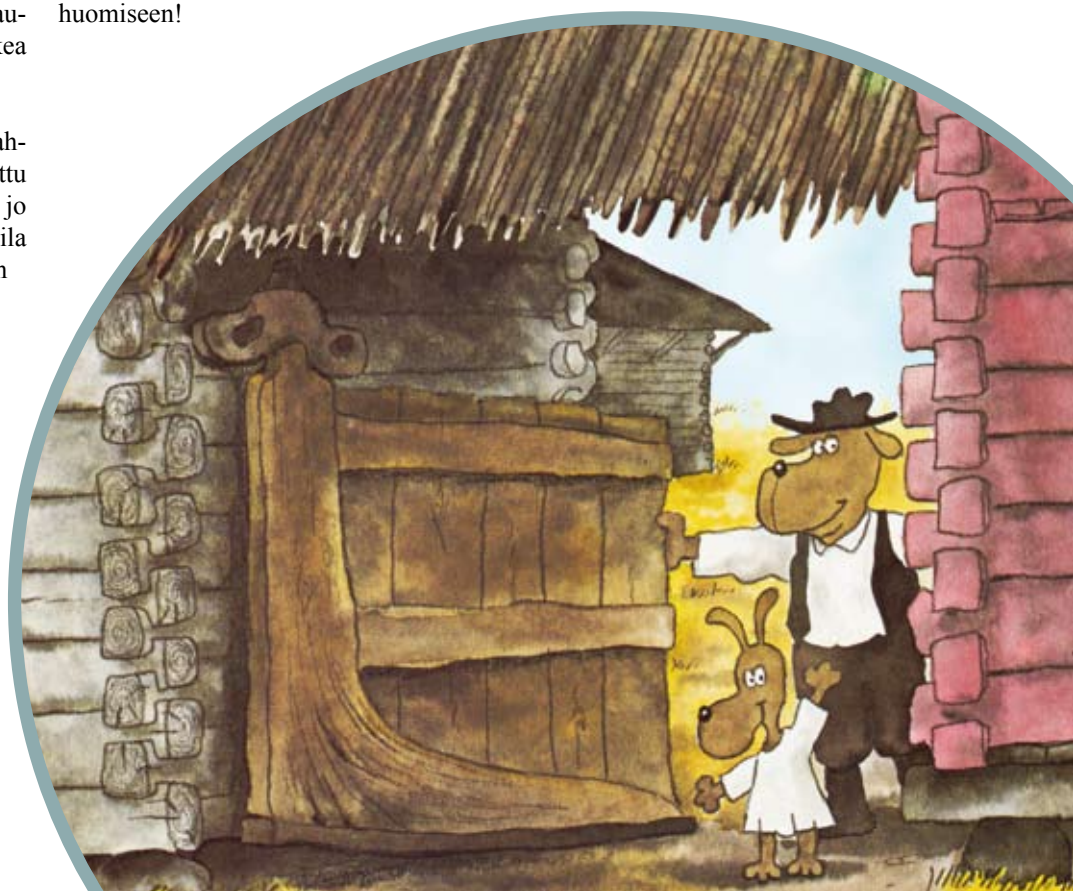
kustannukset kaikilta osin hankehakemukseen.

Minulta pyydettiin 10-vuotisjulkaisuun kepeää juttua hankkeiden toteuttamista. Haastava homma. Harvoin hankkeen tähtihetket välittyvät asiakkaisissa, kun hikoillaan kuivien papereiden kanssa. Päälimmäisenä on pelko, että joku menee pieleen, epäilläkö minua jostain, onko kaikki varmasti oikein vai iskeekö hankkeeseen peräti sanktiot!

Legendat siitä, miten tarkastajat laskevat kokouspullat ja kuinka suodantinpapereista hylätään osa maksatuksessa, ei mairittele sinänsä hyvää systeemiä. Siis lohduksen sanoina kaikille: Ongelman ratkaisun ydin on löytää sille sopivat ratkaisijat! Tervetuloa siis hankkeista kiinnostuneet tai niihin jo ajautuneet neuvojan luokse, yrittäkäämme yhdessä ymmärtää ja uskoa yksinkertaisempaan huomiseen!

Eeva Raukko
hankeneuvoja

Toimitusjohtaja Alpo Laineen luotsaamassa yrityksessä toteutettiin kehittämishanke, joka avaa ovia vientimarkkinoille.

Tähtäimessä vientimarkkinat

Huittislainen Metallityö Alpo Laine Oy on metallialan yritys, joka palvelee alihankintayrityksenä eri teollisuuden aloja. Seitsemän henkeä työllistävä yritys valmistaa koneita ja niihin liittyviä varaosia käyttämällä CNC-tekniikkaa.

Yritys on perustettu vuonna 1988. Aluksi yhtiössä oli mukana Laineen lisäksi toinen osakas, ja yrittäjät tekivät töitä yrityksessä iltatyönä. Vuonna 1991 Alpo aloitti työt yrityksessä kokopäiväisesti. Viisi vuotta myöhemmin toinen osakas jäi pois ja yritys muuttui kommandiittiyhtiöksi. Yhtiö muutettiin osakeyhtiöksi viime vuonna.

- Yrityksen alkuhistoria lähti liikkeelle selkeästä tarpeesta. Aikaisemmassa työsäni tein kunnossapitotehtäviä eräälle yritykselle, jolle olisi ostettu automaattikoneita. Huomasimme tuolloin, että koneita ei ollut tarjolla, joten päädyimme sitten valmistamaan niitä tämän yrityksen tarpeisiin. Vuoteen 2002 asti teimme koneita tälle yritykselle niin, että 70-80 prosenttia liikevaihdostamme koostui näistä töistä, Laine kertoo.

Tukea suunnittelijan palkkaukseen

Leader-hanke tuli ajankohtaiseksi, kun Laine alkoi suunnitella uutta tuotetta

vientimarkkinoille. Yritystukihankkeessa on kehitetty tilauskonepajalle uusi tuote kapealla osaamisalalla valokuitujen kiillotukseen ja liitântään. Hankkeen myötä Laine sai tukea suunnittelijan palkkaukseen. Suunnittelija vastasi tuotekehityksen lisäksi koneen CE-merkkikelpoisuudesta ja laatu järjestelmästä.

- Kone on esitelty Münchenissä Production-messuilla marraskuussa ja se on nyt myynnissä saksalaisella jälleenmyyjällä. Jos tuote kiinnostaa markkinoita, saamme yritykselle oman vientituotteen, kertoo Laine.

Tukea yrityksen käynnistämiseen, kehittämiseen tai investointeihin

Leader-yritystuki muodostuu kolmesta eri tukimuodosta. Yrityksen on mahdollista saada tukea mikroyrityksen toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen, kehittämiseen, investointeihin sekä ensimmäisen uuden työntekijän palkkaamiseen.

Yrityksen ja yritysryhmän kehittämistuki on tarkoitettu kehittämistyöhön ja sen suunnitteluun, kuten tuotteen, menetelmien ja tekniikoiden tai liikkeenjohto- ja markkinointitaitojen kehittämiseen. Tuki on maksimissaan 50 prosenttia.

Käynnistystukea myönnetään ensimmäisen uuden työntekijän palkkaamiseen. Käynnistystukea saava yritys on voinut aiemmin työllistää yrittäjän lisäksi korkeintaan 0,5 henkilötyövuotta. Tuki on maksimissaan 50 % ennakonpidätyksenalaisista palkkakuluista (ei sisällä sivukuluja).

Investointitukea voi saada yrityksen toiminnan aloittamiseen ja laajentamiseen liittyviin investointeihin, tuottavuuden ja tuotteiden laadun parantamiseen, rakennuksen suunnitteluun, rakentamiseen, korjaamiseen, laajentamiseen. Koneiden, laitteiden ja aineettomien oikeuksien hankkimiseen investointituen määrä riippuu yrityksen kotipaikasta. Tuki on maksimissaan 20 prosenttia.

Leader-yritystukea hakevan yrityksen tulee täyttää tietyt vaatimukset saadakseen tukea. Yrityksen tulee olla mikroyritys, joka työllistää alle 10 henkilöä. Yrittäjän tulee olla iältään 18–62-vuotias sekä omata riittävä ammattitaito.

Kaikki yritysmuodot ovat tukikelpoisia, myös maatilakäytännölliset yritykset. Tukea voi saada kaikille toimialoille lukuun ottamatta vähittäiskauppaa, liikennöintiä ja koneurakointia. Tuen myöntämisen edellytyksenä kuitenkin on, että tuki ei vääristä huomattavasti kilpailua tai markkinoiden toimintaa.

Hankehaku on jatkuva, joten hakemuksen voi jättää koska tahansa.

Riitta Paavilaisen ajanvarauskirja on täytynyt hyvää vauhtia.

Potkua jalkahoitoon Punkalaitumella

Vuoden 2009 alussa Punkalaitumella avattiin uusi terveydenhoidollinen yritys, kun Riitta Paavilainen avasi jalkahoitola JalkaPaarin ovet asiakkaille. 30 vuotta kotisairaanhoidossa työskennellyt Riitta päätti aloittaa jalkojenhoidon ammattitutkinnon suorittamisen, kun työnkuva muuttui hänen siirtyessä kuntayhtymältä kunnan palvelukseen.

- Halusin enemmän hoitaa ihmisiä kuin tehdä kodinhoidollisia työtehtäviä. Työnkuvan muutos ja halu oppia uutta sai sitten minut lähtemään uudestaan opintielle, Riitta kertoo.

Yrittäjyyden Riitta on kokenut itselleen sopivaksi. Hän kertoo, että vastaan on toki tullut monenlaista, mitä ei ennen ollut tullut ajatelleeksi. Mutta oma vapaus päättää asioista ja siitä, kuinka työnsä tekee, on ollut hänen mielestään palkitsevaa.

Investointihankkeella kone- ja laitehankintoja

Leader-hankkeen toteuttaminen sai potkua jo kouluaikoina, kun opiskellessa käytiin läpi Leader-hankkeen toteuttamista. Toteuttamassaan investointihankkeessa Paavilainen teki kone- ja laitehankintoja jalkahoitolan perustamiseksi.

Jalkahoitolassa tarjotaan kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia jaloille. Tavoitteena on palvella myös diabeetikkoja, reumaatikkoja ja muita vaativia asiakasryhmiä. Toiminta on terveyttä ylläpitävää ja sairauksia ennalta ehkäisevää.

- Etuna on ollut se, että suurin osa asiakaskunnasta on tullut tutuksi jo aikaisemmassa työssäni. Tilat meillä oli jo sattumoisin valmiina Punkalaitumen keskustassa rivitaloasunnon muodossa, joten yrityksen käynnistäminen on sujunut hyvin. Olen erittäin tyytyväinen siihen, että saan hoidettua asiakkaita kokonaisvaltaisesti, koska omaan myös perushoitajan ammattitaidon, Riitta kertoo yrityksensä alkutaipaleesta.

Otamus on ympärivuotinen toimintapaikka.

Ensimmäinen hanke pyörii kuin lumipallo

Joutsenten reitin ensimmäinen hanke puollettiin kesäkuussa 2001. Otamussilta-hankkeessa Häijään koulupiirin asukasyhdistys rakensi Mouhijärven Salmin kylään, Otamussillan kupeeseen, levähdyspaikan. Hankkeeseen sisältyi muun muassa levähdyspaikan sähköistäminen, laavun ja grillauspaikan rakentaminen, jätehuollon järjestäminen ja veneen laskupaikan rakentaminen.

- Jo ennen hanketta Salmin kylän aktiivit hoitivat maisemaa raivaamalla vesakkoja. Kun sitten tuli tietoisuus, että on mahdollisuus hankerahoitukseen, heräsi ajatus hankkeen toteuttamisesta. Hanke toi mukanaan yhteisöllisyyttä. Kyläläisten yhteistyö onkin tiivistynyt entisestään toteutettujen hankkeiden myötä, kertoo ensimmäisen hankkeen hankevetäjä Sirpa Lindroos.

Ensimmäinen hanke poiki myös jatkoa Otamuksella, sillä vuosina 2004-2006 toteutettiin Otamuksen rantahanke, jossa parannettiin Otamussillan alueen viihtyvyyttä ja kuntoilumahdollisuuksia. Hankkeen tehtäväluetteloon kuului muun muassa luontopolun kunnostus, lasten ui-

maranta, englanninkielisen esitteen tekeminen ja opastekyltit alueelle.

Tällä hetkellä Otamussillan alueesta on kehittynyt oiva virkistätymiskokonaisuus. Alueella on veneenlaskupaikka betoniluiskalla, venelaituri kiinnityspaikkoinen, puhdasvesipiste, wc:t, jätehuolto, pöytä- ja penkkiryhmiä, nuotiopaikkoja sekä mahdollisuus kalastamiseen. Sillan lähelle on rakennettu laavu patikoijien ja melojien yöpymispaikaksi. Kesäisin alueella toimii kylätalonakin toimiva kahvilarakennus. Kuntoilijat pääsevät nauttimaan luontopoluista, sillä sillalta pohjoiseen lähtee kahden kilometrin pituinen Salmin luontopolku. Pitempää patikointia varten on rakennettu maastoon merkitty kuuden kilometrin Tilankierros.

- Hankkeita moititaan usein siitä että kun rahoitus loppuu, toimintakin loppuu. Otamuksen virkistysalueen nousu puskasta on kuitenkin tyypillinen Leader-hanke: pienellä alkuhoiduksella saatiin pyörimään lumipallo, joka kasvoi matkalla ja jonka kulkua ei enää pysäytä mikään, luonnehtii Joutsenten reitti ry:n toiminnanjohtaja Petri Rinne.

Nuorten ääni kuuluu päätöksenteossa

Vammalan kaupunki on jo vuosia toiminut erinomaisesti nuorten osallistamisessa päätöksentekoon. Nuorilla on esimerkiksi edustus sekä kaupunginvaltuuston että kaupunginhallituksen kokouksissa.

Lakisääteisen toiminnan lisäksi Sastamalan seudun nuorisosta huolehditaan myös Sastamalan kaupungin Seudullinen lasten ja nuorten osallisuus -hankkeessa. Hanke on jatkoa Seudullinen nuorisokoordinaattori -hankkeelle.

- Hankkeessa levitämme nuorisotyön hyviä käytäntöjä Lounais-Pirkanmaan ja Pohjois-Satakunnan seutukunnilla, kertoo hankevetäjänä toimiva Sastamalan nuorisotoimen seutukoordinaattori Maija Timonen.

Hankkeen aikana saatetaan päätökseen tulevan Sastamalan, Punkalaitumen, Lavian ja Kiikoisten kuntien lapsi- ja nuori-

risopoliittiset ohjelmat sekä kehitetään varhaisen puuttumisen malleja ja erityisnuorisotyötä.

Lapsi- ja nuorisopoliittiset ohjelmat kuntoon

Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma sisältää myös seudullisen osion, jossa tarkastellaan yhteisiä toimenpiteitä. Kuntalaiset otetaan huomioon, ja heillä on mahdollisuus esittää ohjelmaa koskevia ajatuksia ja kehittämisideoita ohjelman valmistumisen loppuvaiheessa.

- Tällä hetkellä lapsi- ja nuorisopoliittiset ohjelmat ovat valtuuston käsittelyssä sekä Kiikoisissa että Laviassa. Punkalaitumella ohjelma on tarkoitus saada valtuuston käsittelyyn vuoden 2009 loppuun mennessä. Sastamalassa on vuonna 2009 käynnistetty hankkeen koordinoimana ohjelman laatiminen ja nimetty

työryhmä valmistelemaan ohjelmaa, kertoo Timonen ohjelmien etenemisestä.

Sastamalan mallia jaetaan muualle

Tämä Leader-hanke on saanut paljon positiivista palautetta, ja ”Sastamalan mallia” on saatu jaettua muuallekin Suomessa. Kaupungin hyvän toimintakulttuurin ansiosta on saavutettu myös runsaasti positiivista julkisuutta.

- Ilman hankkeen antamaa mahdollisuutta kenelläkään ei olisi ollut aikaa organisoida nuorten asioita. Hyvät käytännöt on saatu hankkeen myötä kiertämään ympäri Suomea. Edelleen toki esimerkiksi kolmannen sektorin aktivoiminen on ollut hankalaa, toteaa vastaava nuorisotyöntekijä Pertti Parkkinen hankkeesta ja sen hyödyistä.

Tukea yhdistyksille ja yhteisöille

YLEISHYÖDYLLISET KEHITTÄMISHANKKEET tuki 30-90 %

Tukea voi saada asukkaiden palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen, kyläsuunnitelmien laatimiseen, kulttuuriperinnön säilyttämiseen, maise-manhoitosuunnitelmien laatimiseen sekä kansainvälisten hankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

YLEISHYÖDYLLISET INVESTOINTIHANKKEET tuki 30-75 %

Tukea voi saada rakennusten ja rakennelmien hankkimiseen, rakentamiseen, peruskorjaukseen tai laajentamiseen sekä koneiden, laitteiden ja kalustojen hankintaan. Esimerkkejä tuettavista kohteista ovat esim. retkeilyreitistöt ja yhteiset kokoontumistilat.

Sekä yleishyödyllisissä investointi- että kehittämishankkeissa osa yksityisestä rahasta voidaan korvata talkootyöllä.

KOULUTUS- JA TIEDONVÄLITYSHANKKEET tuki 30-90 %

Tukea voi saada osaamisen kehittämiseen ja tiedottamiseen. Esimerkkejä muun muassa yrittäjille tai yhdistystoimijoille suunnattu koulutus, esimerkiksi jatko- tai täydennyskoulutus, jonka tavoitteena on maaseutuelinkeinojen monipuolistaminen ja asiantuntijapalveluiden kehittäminen sekä kansainvälisessä toiminnassa tarvittavien valmiuksien hankinta.

Hankevetäjä Vilja Pyly F.E. Sillanpään syntymäkotia tutkailemassa.

Hämeenkyrössä vaalitaan F.E. Sillanpään kulttuuriperintöä

F.E.Sillanpää Suomen ainoana nobelpalkittuna kirjailijana on tunnetuin hämeenkyröläinen henkilö. Sillanpää on syntynyt vuonna 1888 Hämeenkyrön Kierikkalan kylässä, Myllykolussa. Monet Sillanpään teksteistä pohjautuvat juuri syntymäkotiin ja sen läheisyyteen. F.E. Sillanpään syntymäkotia sekä nuoruudenkotiä, Töllinmäki, ovat molemmat tällä hetkellä museokäytössä.

- Museot ja niiden miljöö kaipaavat ennallistamista. Hoitamattomana tai huonosti hoidettuna ympäristö rappeutuu nopeasti, eikä siten anna oikeaa kuvaa vuosisadan takaisesta huolitellusta pihapiiristä, jota Sillanpää teksteissään kuvasi, esiselvityshankkeen vetäjä Vilja Pyly selventää.

Kesäteatterin katsomo vaatii kunnostusta

Museoiden lisäksi hankkeeseen kuuluu kiinteästi Myllykolon kesäteatteri, jossa on yleensä noin 20 näytöstä kesässä. Kesäteatterin kat-

somo on huonossa kunnossa, joten se tulee uusia täydellisesti. Katsomo tulisi saada ajanmukaiseksi ja miljööseen sopivaksi.

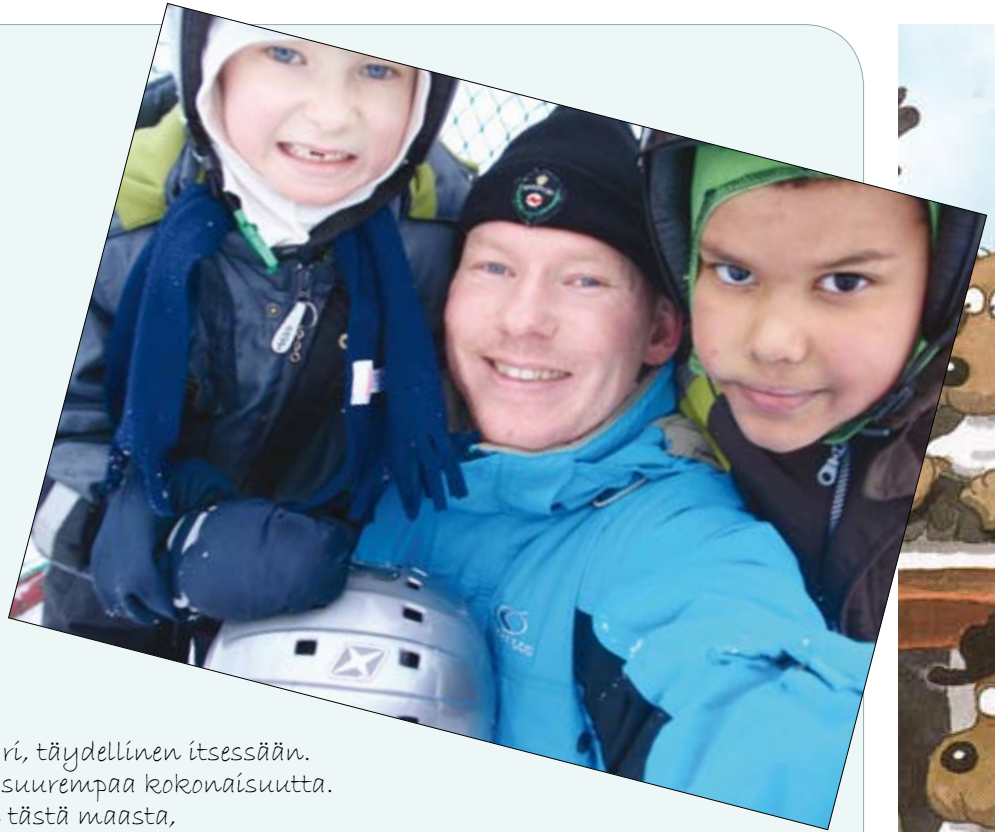
Harrastajavoimin toimiva Myllykolon kesäteatteri tukee museotoimintaa. Kun teatterissa esitetään Sillanpään tekstejä tai hänen elämänsä pohjautuvaa näytelmää, on se samalla "elävää museotoimintaa" ja pitää Nobel-kirjailijan ihmisten mielissä.

Suunnitelma valmiiksi

- Hämeenkyrö-Seuran esiselvityshankkeessa laaditaan siis toteuttamiskelpoinen suunnitelma ja hankitaan rahoitus, jonka turvin voidaan toteuttaa Töllinmäen ja Myllykolon museoiden ennallistaminen ja Myllykolon kesäteatterin uudisrakentaminen, Vilja kertoo.

Esiselvityshankkeen tarkoituksena on, että hankkeen päättyessä keväällä 2010 on selvillä rahoitus, suunnitelmat ja tekijät jatkossa toteutettavalle investointihankkeelle.

Kenelle kellot soivat?

*"Yksikään meistä ei ole saari, täydellinen itsessään.
Jokainen on osa mannerta, suurempaa kokonaisuutta.
Jos meri pyyhkisi pois osan tästä maasta,
Eurooppa pienenisí vastaavasti
samoin kuin niemimaa tai maatila,
joka kuuluu ystävillesi tai itsellesi.
Jokaisen ihmisen kuolema vähentää minua,
sillä olen osa ihmiskuntaa.
Älä siksi lähetä kysymään,
kenelle kellot soivat; ne soivat sinulle."*

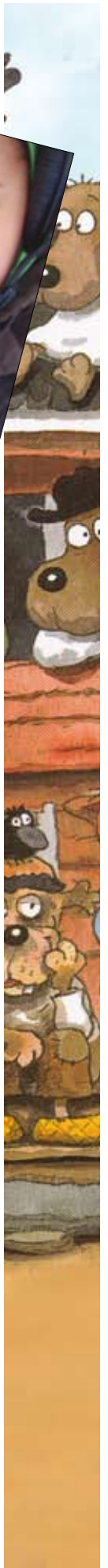
John Donnen kolkon kaunis runo aloittaa Yhdysvaltain järvisuudella kasvaneen Nobel-kirjailija Ernest Hemingwayn Espanjan sisällissodasta kertovan romaanin "Kenelle kellot soivat?". Vuonna 1939, 15 vuotta Hemingwaya aikaisemmin, kirjallisuuden Nobel-palkinnon sai hämeenkyröläinen F. E. Sillanpää, ja silloinkin sodalla väitetään olleen merkitystä. Sillanpään sanoittama marssilaulu "Sama kaiku on askelten" hitsasi osaltaan oman sisällissotamme jälkeisiä kansakunnan saarekkeita yhteen. Vahva manner kesti vihollisen iskut ja yhä tänään puhumme talvisodan hengestä.

Ihmiskunnan historia on sotien historiaa. Tieteen ja taiteen timantit ovat puristuneet kokoon ääriolosuhteissa. Sotaa kokematon sukupolvemme pyrkii romantisoimaan tapahtumia – vaikka sankari lopussa kuolee, hän on elänyt täyttä elämää, taistellut ja uhrautunut jonkin hyvän puolesta. Mutta eikö rauhankin aikana voitaisi löytää lähes puna-armeijan veroinen uhka? Nuorten pahoinvointi, vanhusten yksinäisyys, työttömyys, kylien tyhjentyminen? Missä nyt luuraa yhteisöllisyyden voima?

Kansallispelimme jääkiekko muistuttaa sotaa rauhan aikana ja on myös kielenkäytöltään lähellä armeijaslangia. Joutsenten reitin kymmenvuotistaipaleen aikana olen nähnyt läheltä monta uhrautuvaa suoritusta, sillä olen toiminut syöttöpelaajana. Onneksi useimmat ovat uhranneet muiden puolesta vain aikaansa, harvemmat terveyttään. Kaikki eivät ole tehneet maalia, mutta pelitaito ja etenkin joukkuepeli ovat kohentuneet. Lähes sata uutta työpaikkaa ja kymmenet uudet tuotteet ja palvelut osoittavat, että jotkin kokoonpanot ovat onnistuneet myös viimeistelyssä. Kiitokset kuuluvat paitsi koko joukkueelle myös sen valmentajille, johdolle, kannattajille ja sponsoreille.

Mikä on sinun pelipaikkasi tulevalla kaudella? Oletko sentteri, laitapakki vai taustavaikuttaja? Joutsenten reitillä pyrimme ketjukavereidemme kanssa entistä tarkempiin syöttöihin – kuinka sinä kehittäisit rooliasi? John Donnen runo osoittaa, että kamppailussamme ei ole sivullisia. Osallistumalla vaikutat siihen, että oman pään kellot eivät soi.

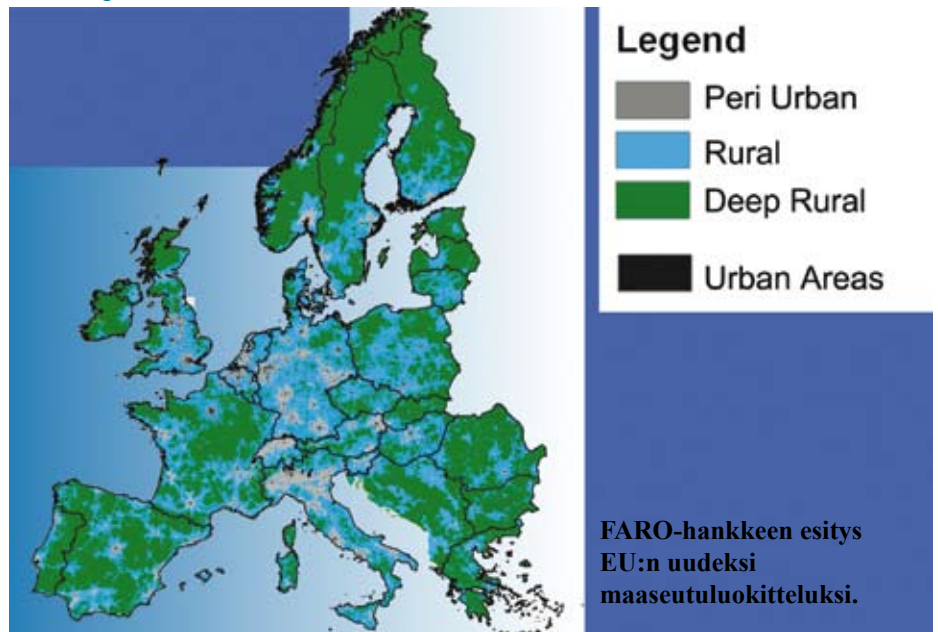
Petri Rinne
Toiminnanjohtaja

Kansainvälisyys on myös vaikuttamista yhteisiin asioihin

EU:n maaseutukehityksen ennakoitint-hanke FARO (<http://www.faro-eu.org>) julkisti tutkimustuloksensa Brysselin politiikkatyöpajassa vuoden 2009 lopulla. DG Agrin tilaustutkimuksen taustalla oli ohjelma-arviointien vaatimus tarkemmin kohdennetusta, korkeamman resoluution politiikasta. Joutsenten reitti ry vastasi hankkeessa Pohjois-Euroopan tapaustutkimuksesta.

Politiikkatyöpajaan osallistui 31 DG Agrin, DG Researchin ja eri asiantuntija-organisaatioiden (muun muassa OECD, International Rural Network) edustajaa. Päähuomio kohdistui tutkimushankkeen ehdotukselle EU:n uudeksi maaseutuajaksi. Kolmiportainen luokitus on sama kuin Suomessa: kaupunkien läheinen, ydinmaaseutu ja harvaan asuttu maaseutu. Uutta on EU-tilastoista ja -paikkatiedosta saatava neliökilometrin tarkkuus, joka kehittäisi muun muassa Suomen kuntarajoihin perustuvaa karkeaa luokittelua huomasti. Luokittelu perustuu ruudittain kolmelle muuttujalle: maantieteelliselle sijainnille (viisi suuraluetta), ekonomiselle tiheydelle (väestötiheys alue-BKT-painotuksella) ja etäisyydellä lähimpään yli 25 000 asukkaan kaupunkiin (matka-aika). Asteikko on suhteellisen eri suuralueiden välillä: esimerkiksi-

Englannissa harvaan asutun maaseudun kriteerit täyttyvät helpommin kuin Suomessa (jotta myös tiheästi asutuilla Keski-Euroopan mailla voitaisiin osoittaa olevan maaseutualueita!).

DG Agrin maaseutuneuvonantaja Elena Saraceno piti luokittelua kiinnostavana ja innovatiivisena. OECD:n luokittelun ongelmat ovat yleisesti tiedossa, mutta yritykset uuden luokittelun luomiseksi ovat yleensä lähteneet sen korjaamises-

ta. FAROn luokittelu sen sijaan lähtee uudelta pohjalta ja sisältää myös sosioekonomisen muuttujan – esimerkiksi Monacon läheinen vuoristoseutu on harvaanasuttua, mutta ei erityisen huonosti toimeentulevaa. FAROn yhdeksän alue-tason tapaustutkimusta osoittivat selvästi räätälöidyn maaseutupolitiikan tarpeen. Uuden luokittelun pohjalta EU:n maaseutupolitiikkaa voidaan eriyttää eri maaseututyypeille ja vaikutuksia seurata tarkkoilla karttakuvilla eri aluetasoilla.

Maaseudun nuoret maailmalle

- Joutsenten reitti ry on vuodesta 2004 organisoinut toimialueensa nuorten ryhmävaihtoja eri EU-maihin. Youth for Countryside -yhteistyöhön ovat osallistuneet suomalaisten lisäksi aktiivisimmin hollantilaiset ja tshekit, kertoo toiminnanjohtaja Petri Rinne.

Kesällä 2008 45 hengen kokoontumisen järjestettiin Sastamalan Ellivuoressa maaseutumaiseman teemalla. Nuorilta kootun palautteen mukaan vaihtojen parasta antia ovat olleet uudet ystävät sekä vieraiden kielten ja kulttuurien oppiminen.

Kaupungit ovat kaikkialla maailmassa samanlaisia mutta Euroopan maaseudun moninaisuus on reissujen myötä avautunut jokaiselle. Vaihtoja on tukenut Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO sekä EU:n Youth in Action -ohjelma.

Leader tutuksi Afrikassa

- 11 hanketta käyntiin Mosambikissa

Mosambik on yksi maailman köyhimmistä maista Afrikan kaakkoisrannikolla ja Suomen kehitysavun ykköskohde. Mutta kuinka EU:n Leader-toimintatapa löysi sinne tiensä?

Joutsenten reitti ry toteutti vuosina 2006-08 yhdessä OECD:n Philip Waden kanssa ja maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) rahoituksella vertailututkimuksen Leader-metodin toimeenpanosta Suomessa, Irlannissa ja Tshekissä. Tutkimuksen tarkoituksena oli nostaa esiin hyviä käytäntöjä metodin levittämiseksi EU:n ulkopuolelle. Tulokset julkaistiin loppukesällä 2008 YTR:n sarjassa opaskirjana ”A Leader Dissemination Guide Book”.

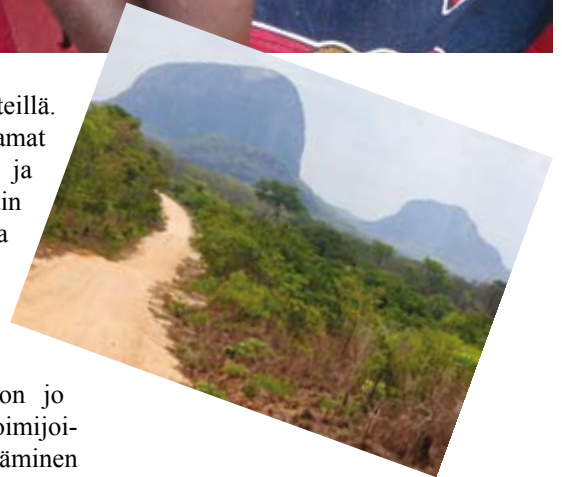
Samana vuonna ulkoministeriön avulla hankkeen yhteistyökumppaniksi löydettiin Sambesian provinssi Mosambikista. Syksyllä provinssin kuvernööri Carvalho Muaria johdatti joukkonsa Suomeen tutustumaan Joutsenten reitin kylähankkeisiin. Yksi ryhmän avartavimmista kokemuksista oli vierailu Illon vesiosuuskunnassa, jonka kautta kyläläiset ovat ratkaisseet juoma- ja jätevesiongelmansa Leaderin avustuksella. Joulukuussa ulkoministeriö päätti myöntää rahoituksen Alto Ligonhan Leader-ryhmän perustamiseksi Sambesian provinssin pohjoisosiin.

Mielikuva Afrikasta on „että asiat etenevät hitaasti, jos ollenkaan. Johtuneeko kuvernöörin suojeluksesta tai painostuksesta, mutta Alto Ligonhan Leader-ohjelma valmistui jo maaliskuussa 2009. Ohjelmassa on kolme painopistettä: maatalousosuuskuntien, kaupan rakenteiden ja yhteisö-metsätalouden kehittäminen. Antropologi Saira Saaristo osallistui Alto Ligonhan Leader-ryhmän käynnistämiseen toukokuussa 2009 viettämällä paikan päällä kolme kuukautta Joutsenten reitti ry:n harjoittelijana. Alkuaika kului Leader- ja hankesuunnittelukoulutusten järjestämiseen, mutta jo heinäkuun alussa päästiin Leader-ryhmän hallituksen, niin sanotun conselho consultivon, kanssa valitsemaan 22 hakemuksen joukosta ensimmäiset

Leader-hankkeet. Niitä hyväksyttiin 11, joista valtaosa keskittyy maanviljelyksen kehittämiseen. Kahdessa hankkeessa edistetään karjataloutta, yhdessä ravitsemuspalveluita ja yhdessä korituolien valmistusta.

Puolet Alto Ligonhan asukkaista on alle 15-vuotiaita ja keskimääräinen eliniän odote on 35 vuotta. Provinssin hallintokeskukseen on noin kymmen tunnin ajomatka kuoppaisilla teillä. Maaseudun perusongelmat ovat samat toimeentuloon, peruspalveluihin ja infrastruktuuriin liittyvät asiat kuin Suomessa, mutta suuremmissa mittakaavassa, ikään kuin toiseen potenssiin. Alto Ligonhan Leader-hankkeiden väliarviointi marraskuussa 2009 osoitti, että muutamalla tuhannella eurolla on jo saatu paljon aikaan. Parasta on toimijoiden voimaantuminen, uskon löytäminen omiin kykyihin muuttaa tulevaisuutta entistä paremmaksi. Hanke jatkuu vuonna 2010, jolloin tavoitteena on Leaderin levittäminen uusille alueille Sambesiassa.

Petri Rinne
Toiminnanjohtaja

ELARDin puheenjohtajuus Suomelle 2012-2013?

Joutsenten reitti ry on vuodesta 2004 toiminut aktiivisesti EU:n LEADER-ryhmien kattojärjestössä ELARDissa (European LEADER Association for Rural Development, katso <http://www.elard.eu>). Järjestö edustaa noin puolta EU:n LEADER-ryhmistä ja se on kuluvalle rahoituskaudella kelpuutettu myös EU:n virallisiin toimielimiin, kuten maaseutuverkostoon (European Network for Rural Development).

LEADER-ryhmien lukumäärä on viime vuosina kasvanut vauhdilla lähinnä

itälaajentumisen vuoksi. Esimerkiksi Puolassa on toistaiseksi valittu 150 ryhmää, mutta lopullinen lukumäärä tulee olemaan 330. Komission arvion mukaan ryhmien kokonaislukumääräksi tulee 2125. ELARD vaikuttaa osaltaan LEADER-toimintatavan omaksumiseksi uusilla alueilla. Tärkeä tavoite on myös LEADER-toimeenpanoon ja EU-komissioon vaikuttaminen. Suomi tavoittelee puheenjohtajuutta Portugalin jälkeen vuosille 2012-13, jolloin saisimme näköalapaikan uuden rahoituskauden valmisteluun.

Ota yhteyttä ja päästä ideasi lentoon!

Joutsenten reitti ry

Puistokatu 10

38200 SASTAMALA

www.joutsentenreitti.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin